

Algemeen Dagblad over Wees ons genadig

Satanisch poken in discussievuur

AMSTERDAM

Er was eens een muze die haar kunstenaar hardvochtig de deur wees. „Geloof in mij," smeekte de schilder, „anders gedij ik niet". Maar de muze bleef bij haar glasheldere standpunt: 'geknoei in de marge, wordt nooit wat, neem een ander vak, knecht of zo'. Wel kon er nog een woordje van troost af: „Het is geen drama. Het is een tegenslag en die verwerk je in stilte."

Alex van Warmerdam, al decennia lang Nederlands meest oorspronkelijke film- en theatermaker (o.m. Abel, Kleine Teun en Ober) reageert in sprookjesvorm op een volop spelende polemiek.

De drempels van de kunstopleidingen zouden te laag zijn, en de subsidies te makkelijk verkregen, waardoor er te veel en te lang wordt doorgemodderd. Daar tegenover staat de gedachte van 'laat duizend bloemen bloeien', want van een teveel aan kunstenaars is geen land ooit slechter geworden. Met Wees ons genadig pookt Van Warmerdam met een satanisch plezier in dit discussievuur.

De muze (heerlijk droogkomisch vertolkt door zijn eigen actemuze Ariane Schluter) blijkt vooral zelf bewonderd te willen worden, en daarbij tikt haar biologische klok: ze wil een kind, en wel meteen en uitsluitend van een echte kunstenaar. Maar ook haar drie aanbidders vallen even genadeloos als humorvol door de mand: lui, zelfgenoegzaam, pathetisch, opportunistisch, en ook nog eens impotent. Laat dat maar aan Pierre Bokma, Aat Ceelen en het hier onbekende Vlaamse talent Stefaan Degand over.

Voor een satire of parabel is de vorm te absurd. Van Warmerdam blijft de meester van de wonderlijke wendingen, en de krachtige, tot straatpoëzie ingedikte spreektaal. Dat is zijn kracht, maar nu toch ook een beetje zijn zwakte. Als een kunstenaar de kunst tot onderwerp kiest, verwacht je meer dan links en rechts uitgedeelde plaagstoten. En wil je niet naar huis worden gestuurd met een wat al te gemakkelijke plot: de rivaliserende kunstenaars sluiten een pact, ze doen het voortaan wel zonder de muze.

Door Eric van der Velden

3 april 2007